

03.07.2017

Становище
във връзка с публикувания за обществено обсъждане
проект на Закон за храните

Асоциацията на производителите на безалкохолни напитки в България изразява категоричното становище на индустрията, че в представения за обществено обсъждане вариант, проектът на Закон за храните не постига заложените от правителството и декларирани в неговите мотиви цели в сектор бутилирани натурални води, а именно: идентифициране и премахване на несъответствията между националното и европейското право и коригиране на противоречивите правила.

Представител на над 70% от пазара в сектора и дългогодишен член на Европейската федерация на бутилиращата вода индустрия, АПБНБ системно отстоява необходимостта от ревизия на законодателството с цел коректното транспониране и ефективното прилагане на европейското право и принципи в сектор бутилирани води; установяване на ясни и правдиви правила; прозрачност и предвидимост на бизнес-средата, насърчаващи устойчивото и в унисон с най-добрата европейска практика развитие на сектора. Създаването им е крайно необходимо и във връзка със създадените прецеденти, водещи до несъответстващи на европейските и националните нормативи практики.

С разочарование отбелязваме, че с предложения за одобрение от МС законопроект за пореден път гласът на отговорната индустрия остава пренебрегнат, въпреки отговорното ни участие в работата по подготовка и на тази законодателна инициатива, въпреки предоставяните многократно аргументирани предложения и мнения, получили подкрепата и на междуведомствената работна група, подготвила законопроекта.

Без логическо обяснение и аргументация, представеният за обществено обсъждане законопроект се различава съществено от варианта, нотифициран при спазване на правилата на ЕС (TRIS номер 2016/318/BG) единствено в частта си за бутилираните води. При това въпреки отсъствието на бележки от страна на ЕК и останалите държави-членки.

Ние сме категорични в становището си, че в предложения вид, не само няма да бъдат отстранени съществуващите проблеми и несъответствия с европейското право и утвърдена практика в сектор бутилирани води, но и ще се създаде още по-голяма правна несигурност, неунифицирано прилагане, възможност за интерпретации и мултиплициране на примерите на ефективни нарушения. Забележките ни могат да бъдат обобщени в следните основни направления:

- С новия Закон за храните не се гарантира правилното транспониране и ефективно прилагане на европейското право в сектора. Един от примерите е продължаващото реферирание

към конкретни водоземни съоръжения (сондажи) в неуспешен опит да се транспонират европейски изисквания, съотносими към водата от цялото находище, респективно подземно водно тяло. И това въпреки изричните разяснения предоставени многократно от страна на ЕК. В противоречие както с европейското право, но и със собствените си разпоредби, е премахнато изискването за представяне на информация за търговските наименования, под които се предлагат признатите от държавата ни води в публичния списък на признатите води. С това, освен всичко друго се накърнява и интереса на потребителя за достъп до информация. Не е обезпечено устойчивото въвеждане на принципа „ едно находище – един оператор – едно търговско наименование“, а от там и спазването на разпоредбата на чл. 8, пара.2 и чл. 9, пара.4 буква в) на Директива 2009/54/ЕС. Процедурите по признаване и сертификация на натуралните минерални и изворни води умишлено са направени твърде общи и без специфика, за да позволяват както широко тълкуване, водещо до неунифицирано и несъответстващо на европейското право и принципи прилагане (доказано в практиката). Нарушени са и принципите за добро регулиране и добра законодателна практика с умишленото премахване на основни параметри на процедурите по сертификация и признаване, които и съгласно ЗНА следва да бъдат уредени в закона, като подробно посочване на реквизитите на публичните регистри, реквизитите на издаваните заповеди за признаване, критерии, които трябва да бъдат покрити, етапи и срокове.

- Вместо ясни и правдиви правила, законопроектът създава допълнителна терминологична неяснота и несъгласуваност, която наред с другите негативни последици поражда практическа неприложимост за част от неговите изисквания. Такъв е примерът с напълно неоправданото въвеждане на понятието „извор“ в пълен дисонанс с терминологията и правните разпоредби на Закона за водите, по силата на който, бутилировачите получават разрешителни за достъп до ресурс и спазват техните условия. Заличени са всички позовавания и дефиницията за „търговско наименование“. Правилата и изискванията за „търговското наименование“ за натурални минерални и изворни води съзнателно са прехвърлени за свободно от законовата рамка решение във вторичното законодателство, позволяващо без участието на законодателния орган да бъде тотално подменен моделът на регулиране в сектора.

- С предлаганата ревизия на преходната разпоредба, чиято цел е да уреди формалното включване на съществуващите на пазара бутилирани води, именно поради терминологичната неяснота и липсата на обективни правила гарантиращи спазването на европейското право се поставят под неоправдан риск търговските марки и брандове, развивани дългогодишно и с цената на милиони инвестиции от утвърдените и доказалите се като отговорни и коректни към държавата и обществото оператори. Не без основания са нашите притеснения, че това се прави тенденциозно с цел създаване на законово предимство в тесен частен интерес и възможност за „паразитно“ обсебване на разработени марки, положителна репутация и пазари.

- Премахнати са рамковите регулации свързани с предлагането на води в галони чрез апарати за топла и студена вода, с което за пореден път ще се осуети всякаква възможност за провеждане на контрол и гарантиране защита здравето и интересите на крайните потребители, въпреки огромните усилия, които полага отговорната индустрия, която представляваме.

Поради изложените в настоящото становище принципни съображения, настоячиво апелираме да бъдат подкрепени приложените конкретни предложения за изменения и допълнения по отношение на регулациите в сектор бутилирани води (Приложение № 1).

Предлаганите от нас изменения и допълнения хармонират с нотифицирания законопроект, по която не са постъпили бележки от страна на ЕК и останалите държави-членки на ЕС. Убедени сме, че тяхното приемане ще доведе до:

- ✓ Създаване на солидни и устойчиви гаранции за спазване на прилаганите фундаментални за сектора ни принципи и изолиране на възможностите за проява на нови нарушаващи практики и опити за въвеждане на „паразитиращи“ бизнес модели;

- ✓ Постигане на интегрираност на приложимите за сектора регулации и създаване на предвидимост и устойчивост на бизнес-средата в сектор бутилиране на води като основополагащо условие за неговото функциониране и успешно развитие. Не на последно място и създаване на високи гаранции за опазване на природния ресурс, използван при осъществяване на дейност по производство на храни;

- ✓ Повишаване на прозрачността, създаване на ясни правила и отстраняване възможността за произволни тълкувания и неунифицирано прилагане на законодателството, в опит за намиране на решения по отделни казуси и създаващи възможности за нелоялна конкуренция и корупционни практики;

- ✓ Защита на стопанската инициатива, насърчаване развитието на честна търговия и подкрепа за реализацията на потенциала за устойчиво разширяване на пазарните позиции на българските бутилирани натурални води на националния европейския и световните пазари.